

De natuursteenbranche

UIT DE PRAKTIJK

**Prettig dat het
Centrum de Arbo-scan
met je doorloopt**

De tijd dat medewerkers bij Eijgelaar Natuursteen in Kampen buiten gaan staan bij het verwerken van bepaalde natuursteensoorten, is bijna voorbij. Daniël Piening, directeur van Eijgelaar Natuursteen met elf medewerkers: "Wij doen dat om de overlast van droge stof te beperken voor een medewerker. Buiten kan het in de wind enigszins wegwaaien. Gelukkig is het Centrum Natuursteen bijna klaar met de ontwikkeling van een zaagkap, waarbij afzuiging aan de bron plaatsvindt. Hiermee is het mogelijk om stofvrij te werken in alle werksituaties. Hopelijk duurt het niet lang meer voordat deze op de markt komt. Dan gaan wij de zaagkap zeker gebruiken."

De Arbo-scan heeft hij eveneens toegepast binnen zijn bedrijf. "Je vult deze zelf in en dan krijg je al snel een goede indruk waar eventuele knelpunten in je bedrijf zitten. Prettig is dat medewerkers van het Centrum de scan samen met jou bekijken en waar nodig suggesties geven voor verbeteringen. Ik vind het een nuttig instrument."

RESULTATEN

Met het VASSt-project wil de Natuursteenbranche een structurele verbetering in gang zetten van de werkomstandigheden in de sector en een beheersbare situatie creëren als het gaat om werken met gevaarlijke stoffen. Belangrijkste instrumenten:

Campagne

Er is een campagne ontwikkeld met een speciaal logo, een slogan en drie thema's. Bij de campagne hoorden een krant en een leaflet.

Arbo-scan en Legionella-scan

De ontwikkelde Arbo-scan met aansluitende Legionella-scan is goed ontvangen in de natuursteenbranche. Vele bedrijven hebben het Centrum Natuursteen benaderd om de Arbo-scan te laten uitvoeren in hun bedrijf.

Verder bleek dat bij een actieve benadering van de verschillende typen bedrijven de reactie bij 99 procent van de contacten positief was. Bedrijven stemden er altijd mee in om de Arbo-scan in het bedrijf te laten uitvoeren.

PIMEX

Er zijn twee filmpjes gemaakt over de grote voordelen van de ontwikkelde afzuigkapjes op haaks gereedschap bij het droog bewerken van natuursteen.

Partners in het project

ABN (Algemene Nederlandse Bond van Natuursteenbedrijven)
Centrum Natuursteen

De Algemene Nederlandse Bond van Natuursteenbedrijven treedt samen met het Centrum Natuursteen bij dit project op als vertegenwoordiger van de natuursteenbranche.

Contactpersoon: Tim van Rooij, telefoon: 030 214 24 80

MEER INFORMATIE

www.centrumnatuursteen.nl
www.natuursteenbond-abn.nl

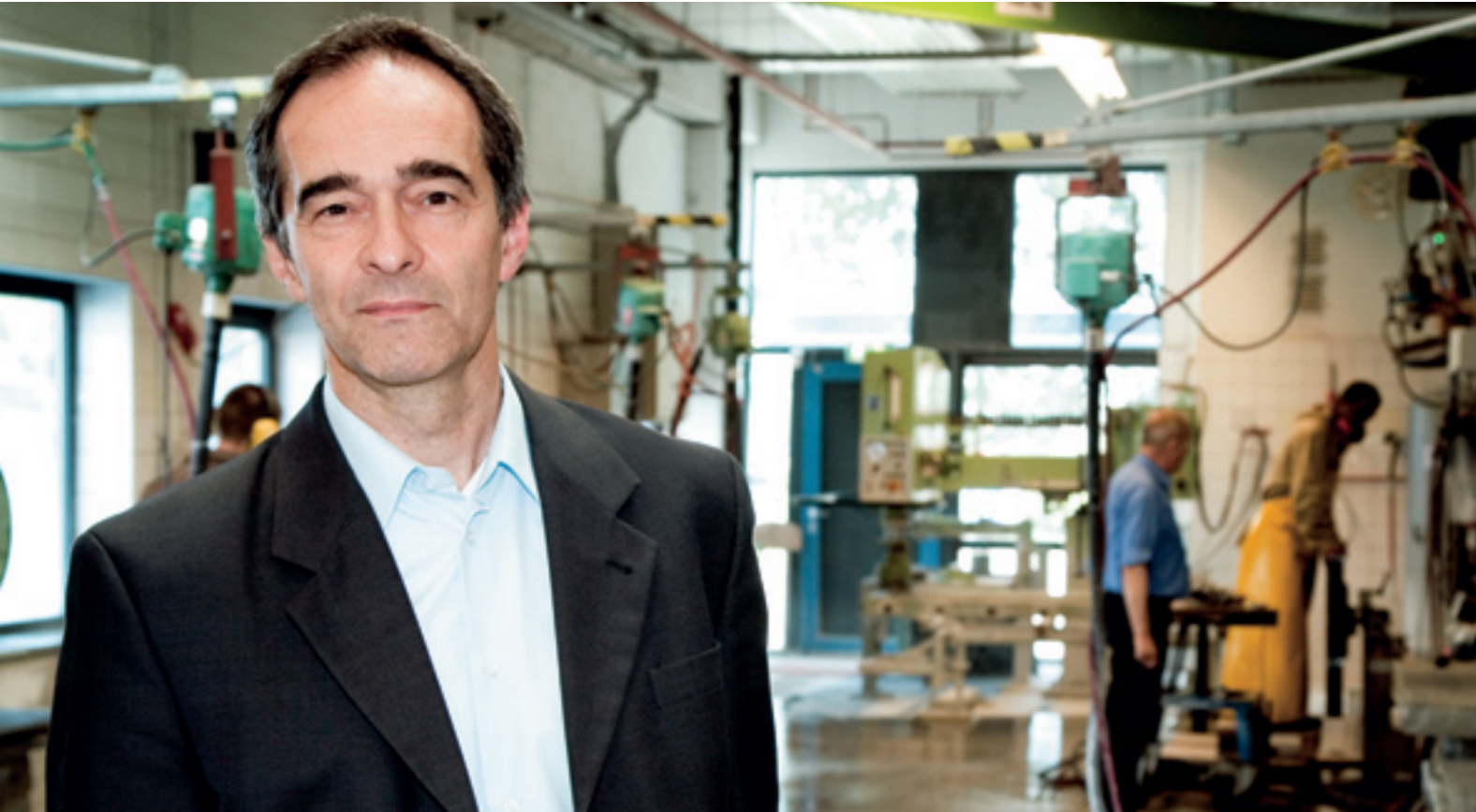

**"Door het VASSt-traject en de dynamiek
in de stuurgroep zijn zaken fundamenteel
en onomkeerbaar veranderd."**

Tim van Rooij

We kregen binnen VASt de ruimte om het op onze manier aan te pakken

De natuursteenbranche heeft voor gevaarlijke stoffen een vast onderdeel in de Arbo-scan opgenomen. Het is een overzichtelijk schema met de gebruikte stoffen in de branche, de risico's en in een kolom daarnaast de eventueel noodzakelijke beschermingsmiddelen. Tim van Rooij: "Alleen als je een richtlijn duidelijk naar concrete praktische oplossingen vertaalt, bereik je kleinere bedrijven."

Discussies over arbeidsomstandigheden zijn meestal veel te abstract, is de ervaring van Tim van Rooij, directeur van het Centrum Natuursteen. Hij heeft het daarom, in overleg met werkgevers- en werknemersorganisaties, over een andere boeg gegooid.

"Aan de hand van de risico-inventarisatie en -evaluatie, die eerst volledig is vernieuwd, is een top 10 van risico's opgesteld waarin werken met gevaarlijke stoffen een onderdeel is." Die top 10 staat bij alle contacten en communicatie met de leden centraal; hij is onderdeel van de opleiding en is de leidraad bij de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E), de Arbo-scan en de folder 'Zo werken wij'. "Wij verwachten dat door het steeds herhalen van de risico-top 10, de branche ervan doordrongen raakt wat de risico's zijn en hoe deze zijn te voorkomen. Overigens waardeer ik het zeer dat het VASt-programma ons de ruimte gaf om het op onze eigen wijze aan te pakken. Juist daardoor is een werkwijze ontstaan die de basis heeft gelegd voor continu innoveren bij schijnbaar onoplosbare problemen."

Top 10

Aan de hand van de risico-top 10 is een overzichtelijke Arbo-scan opgesteld van vijftien bladzijden. Deze Arbo-scan is geschikt voor kleine en grote bedrijven. Een belangrijk onderdeel is 'Verwerkte materialen & kwartsgehalte'. Het vrijkomen van kwarts is een van de grootste gevaren in de natuursteenbranche. In dit onderdeel van de Arbo-scan zijn de gebruikte steensoorten ingedeeld aan de hand van hun kwartsgehalte met daarbij informatie over welk soort persoonlijk beschermingsmiddel (PBM) gebruikt moet worden. Voor gevaarlijke stoffen is dezelfde aanpak gehanteerd. Na een inventarisatie bleek dat in de branche 120 middelen gebruikt worden. Bij de fabrikanten is de samenstelling hiervan opgevraagd en zijn deze middelen ingedeeld in risicocategorieën. Vervolgens worden per

categorie concrete adviezen gegeven waarmee 95 procent van de risico's van het werken met deze stoffen wordt afgedekt. "De Stoffenmanager was voor ons minder geschikt. Onze branche kent veel kleine bedrijven die het invullen te veel werk vinden en er te weinig van hun dagelijkse praktijk in herkennen. Ze werken vaak met maar enkele stoffen en willen alleen daarvoor bruikbare antwoorden."

Het Centrum Natuursteen heeft meerdere communicatiemiddelen ingezet om de bedrijven te bereiken. Zo is er een Arbokrant gemaakt met foto's van allerlei arbeidssituaties en de beste manier van werken. Daarnaast is er een A-blad Natuursteen opgesteld samen met de Stichting Arbouw, met daarin de afspraken tussen werkgevers en werknemers over veilig en gezond werken. Met de Arbo-scan en de folder heeft het Centrum intussen menig bedrijf bezocht. "Binnen een uur kunnen we de Arbo-scan doorlopen en advies geven. Het plan van aanpak laten we voor de kleinere bedrijven schriftelijk controleren door een veiligheidsdeskundige voor een klein bedrag. Deze beoordelingen leveren ook weer kennis op." De folder 'Zo werken wij' werd ook uitgebreid doorgesproken. "Deze folder is min of meer de vervanger van de werkplekinstructiekaarten (WIK's). WIK's werden soms – plichtmatig – uitgereikt, als ze er al waren. Maar volgens ons gebeurde er verder weinig mee."

Samen blijven innoveren

Mede door deze bezoeken wordt nu gewerkt aan nieuwe bronoplossingen voor stof. Het stofprobleem bij het droog bewerken van natuursteen leek de laatste tien jaar onoplosbaar. "Een bedrijf stond op het punt een ruimteafzuiginstallatie aan te schaffen van twee ton. De fabrikant kon echter niet garanderen dat het een echte oplossing was." Het Centrum is wel tot een oplossing gekomen door de deskundigheid van TNO, de kennis bij de fabrikanten en de praktijk in de bedrijven te combineren. "Nu is er een veel goedkopere bronoplossing – een zogenaamde zaagkap – die geschikt is voor iedere werkplek. De eerste versie wordt in een toonaangevend productiebedrijf getest. Ook zijn er al PIMEX-filmpjes om andere bedrijven hierover voor te lichten."

"De VASt-subsidie is een aanzet geweest voor innovaties", vindt Van Rooij. "De praktijk leert ons echter dat het niet alleen om budgetten gaat. Er moet een motor zijn en enkele personen die niet vanuit het probleem willen denken, maar vanuit de gewenste ideale situatie. In de natuursteenbranche is aangetoond dat het dan erg snel kan gaan. Natuurlijk zijn er nog veel problemen, maar door het VASt-traject en de dynamiek in de stuurgroep zijn zaken fundamenteel en onomkeerbaar veranderd."

UIT DE PRAKTIJK

Met de Arbo-scan kun je snel controleren of je veilig werkt

Kort, bondig en op de praktijk gericht, zo typeert Chris Timmerman de Arbo-scan, die deels is ontwikkeld binnen het VASt-project Natuursteen. Hij is samen met zijn broer Martin eigenaar van Timmerman Natuursteen in Nieuwerkerk, een natuursteenbedrijf met achttien medewerkers. "In de loop van de jaren hebben wij natuurlijk regelmatig een RI&E opgesteld en een plan van aanpak. Het voordeel van de Arbo-scan is dat je binnen een uur kunt scannen en controleren of je op een veilige manier omgaat met gevaarlijke stoffen binnen je bedrijf. Je kunt hiermee de puntjes op de i zetten binnen je veiligheidsbeleid."

Een goed initiatief vindt Timmerman ook de zaagkap die het Centrum Natuursteen aan het ontwikkelen is. "Om de stofoverlast voor de medewerkers te beperken hebben wij een soort stofwand geplaatst. Het lastige is dat je deze helemaal moet verplaatsen als je onder een andere hoek moet zagen. Dat is lastig. De zaagkap biedt bescherming tegen stof bij de bron en je kunt hem in allerlei werksituaties gebruiken. Als dit product op de markt komt, willen wij het graag aanschaffen."

